

TARNOWSKIE STUDIA TEOLOGICZNE 36 (2017) NR 2, S. 203–205
<http://dx.doi.org/10.15633/tst.2625>

ks. Sylwester Jaśkiewicz

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II

LAURA CONSOLI, *L'UNITÀ DELL'AMORE. LINEAMENTI PER UNA TEOLOGIA
DELL'AMORE SPONSALE IN SANT'AGOSTINO*, CITTADELLA EDITRICE,
ASSISI 2014, SS. 213

Jak ważna w rozważaniach biskupa Hippony jest problematyka miłości oblubieńczej, ukazuje Laura Consoli w swojej pracy napisanej pod kierunkiem prof. Francesca Pillioniego z Papieskiego Instytutu Teologicznego Jana Pawła II ds. Nauk o Małżeństwie i Rodzinie (wcześniejszy Instytut Studiów nad Małżeństwem i Rodziną) na Uniwersytecie Laterańskim w Rzymie. Książka składa się z prezentacji promotora prof. Pillioniego, pięciu rozdziałów, zakończenia oraz bibliografii.

Za niezwykle ważne w podejściu do tekstów św. Augustyna należy uznać obranie przez Consoli chrystologii jako klucza hermeneutycznego, dzięki któremu ujmuje ona tajemnicę więzi mężczyzna-kobieta w świetle tajemnicy Chrystusa-Kościół. Jedność Chrystusa i Kościoła stanowi jedyny *magnum sacramentum*, poprzez który urzeczywistnia się i objawia tajemnica *Christus totus*, tajemnica oblubieńczego obdarowania Kościoła ze strony Chrystusa. W tajemnicy więzi Chrystusa z Kościołem zawiera się prawdziwa tożsamość Kościoła, gdyż właśnie wychodząc od wydarzenia wcielenia, św. Augustyn dostrzega w słowach św. Pawła prawdziwy wielki sakrament, który urzeczywistnia zaślubiny Boga z ludzkością. Chrystus woła w nim do siebie każdego człowieka, aby przynależąc do Kościoła, swojej Oblubienicy, mógł tworzyć w Nim i z Nim jedno ciało i jeden lud, który Bóg wybrał jako swoje mieszkanie. To właśnie z krwi i wody, które wypłynęły z przebitego boku Chrystusa Oblubieńca, jako dar z siebie dla swojej oblubienicy, wypłynęło życie sakramentalne, dzięki któremu Kościół, tak jak Ewa wzięła życie z boku Adama, może uczestniczyć w bycie swojego Oblubieńca i w życiu Bożym wylanym na odkupioną ludzkość.

Święty Augustyn, czerpiąc obficie z piątego rozdziału Listu do Efezjan (zwłaszcza Ef 5, 21–33), w którym św. Paweł głosi małżonkom chrześcijańskim „wielką tajemnicę” (*sacramentum magnum*) oblubieńczej miłości Chrystusa i Kościoła, rozwija swoją refleksję o tajemnicy *Christus totus*, a także o całej tajemnicy zbawienia. Przyznanie niezwykle ważnej roli teologii miłości oblubieńczej prowadzi św. Augustyna do uwydatnienia w tajemnicy *Christus totus* różnych wymiarów teologii i ekonomii zbawienia. Tajemnica *Deus Trinitas* jako tajemnica *Deus Caritas* wyraża się w darze Syna, w którym objawia się zamysł miłości obejmujący całą historię zbawienia od stworzenia, aż po ustanowienie „nowego stworzenia” w Chrystusie. W kontemplacji misterium Chrystusa św. Augustyn widzi Kościół, „poczęty” we wcieleniu i objawiony na krzyżu, gdzie rodzi się jako oblubienica, którą Oblubieniec prowadzi do siebie na wieczne gody. W więzi Chrystusa z Kościołem objawia się komunია trynitarna Syna z Ojcem w Duchu, udzielana przez Ducha Świętego wiernym, którzy tworzą Ciało Mistyczne, czyniąc możliwą jedność wiernych z Bogiem, a także między sobą. W tajemnicę zaślubin wpisuje się każde powołanie, gdyż czerpiąc z sakramentalności Kościoła, może realizować się na drodze wiary, jako dar pełni miłości Ojca, w Synu i z Duchem Świętym, i być ze strony wierzącego odpowiedzią miłości udzieloną Ojcu, przez Chrystusa i w Duchu Świętym. Powołanie jest przywilejem, którym Pan obdarowuje każdego i na które należy odpowiedzieć poprzez zjednoczenie się z Chrystusem i uczynienie z siebie mieszkania Ducha Świętego, aby w ten sposób świadczyć o Nim światu. Każdy człowiek ochrzczony uczestniczy w zbawczym planie Ojca, który w swoim Synu umiłował całą ludzkość, i w ten sposób swoim życiem wnosi wkład w tworzenie komunii miłości, która jednoczy wierzących z Chrystusem w Jego Ciele. Niepowtarzalny wymiar sakramentu małżeństwa wyraża się zdaniem Biskupa Hippony w tym, że wzajemna miłość małżonków czerpie swoje siły z oblubieńczej miłości Chrystusa do Kościoła. Sakrament małżeństwa nie tylko jest znakiem i symbolem oblubieńczej miłości Chrystusa do Kościoła, ale uczestniczy bezpośrednio w miłości zbawczej Chrystusa Oblubieńca, który przyjmuje jako własne zobowiązanie i odpowiedź udzieloną przez małżonków chrześcijańskich na zamysł miłości, w który On sam ich zaangażował. Miłość małżeńska dzięki sakramentowi jest włączona w Ciało Mistyczne i może uczestniczyć w życiu Kościoła i w komunii trynitarniej. W ten sposób miłość ludzka nie jest zapomniana lub pomniejszona przez św. Augustyna, ale dzięki sakramentowi jest włączona w miłość trynitarną.

Małżonkowie chrześcijańscy już na mocy chrztu włączeni w tajemnicę Chrystusa i Kościoła, stają się uczestnikami sakramentalności, a przez to jej znakiem i obrazem uprzywilejowanym w świecie.

W ostatnim rozdziale publikacji Consoli zwraca uwagę na kontekst historyczny, kulturalny i religijny, w jakim rodziła się myśl św. Augustyna o miłości oblubieńczej i sakramencie małżeństwa w odniesieniu do relacji Chrystus–Kościół. Augustyn broni wartości małżeństwa jako dobra w porządku historii i natury, a przy tym podkreśla odmiennność i komplementarność kobiety i mężczyzny pochodzące od Stwórcy oraz wielkość ich miłości i związku małżeńskiego, jako znaku i figury wzajemnej miłości, jaka łączy Chrystusa z Kościołem. Miłość małżonków poprzez uczestnictwo w miłości Chrystusa do Kościoła staje się w świecie widzialnym znakiem wiecznej miłości Boga.